

Raadsvoorstel 1e begrotingswijziging 2025 en het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Waalre, 14 januari 2025

Vergaderdatum:	18 februari 2025
Voorstelnummer:	2025-12
Zaaknummer:	900360
Portefeuillehouder:	M.F. Oosterveer
Naam opsteller:	Marc van Mensvoort
Naam voorstel:	Voorstel tot het indienen van een zienswijze op de 1e begrotingswijziging en het niet indienen van een zienswijze op het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).
Grondslag raadsbesluit:	Op grond van artikel 35 lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen kan de gemeenteraad een zienswijze naar voren te brengen over de Ontwerpbe- groting.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de 1e begrotingswijziging 2025 en de financiële gevolgen voor de gemeente Waalre te verwerken in de meerjarenbegroting 2025-2028.
2. De voorgestelde zienswijze op de 1e begrotingswijziging 2025 vast te stellen en kenbaar te maken bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.
3. Kennis te nemen van het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en hierop geen zienswijze in te dienen.

Onderwerp

1e begrotingswijziging 2025 en het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de 1e begrotingswijziging 2025 en de financiële gevolgen voor de gemeente Waalre te verwerken in de meerjarenbegroting 2025-2028.
2. De voorgestelde zienswijze op de 1e begrotingswijziging 2025 vast te stellen en kenbaar te maken bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.
3. Kennis te nemen van het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en hierop geen zienswijze in te dienen.

Inleiding

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO) in juli 2024 is na een zienswijzeprocedure met de raden van de deelnemende gemeenten, de Begroting 2025 VRBZO vastgesteld. Gedurende die zienswijzeprocedure is uw raad geïnformeerd over een aantal grote uitdagingen waar de veiligheidsregio in de komende jaren voor staat en de bestuurlijke opdracht die aan de directeur VRBZO is gegeven om in beeld te brengen wat de (financiële) consequenties van deze uitdagingen zijn.

Deel 1 van deze bestuurlijke opdracht is inmiddels afgerond. Het effect daarvan is verwerkt in de 1^e ontwerp-begrotingswijziging 2025 die na de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 december 2024 is toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten met het verzoek om vóór 20 maart 2025 een zienswijze kenbaar te maken. Zie bijlage 1 voor de aanbiedingsbrief, bijlage 2 voor de brief voortgang bestuurlijke opdracht - deelopdracht 1 en bijlage 3 voor de 1^e ontwerp-begrotingswijziging 2025 VRBZO.

Ook op het Regionaal Risicoprofiel kan een zienswijze ingediend worden. Hierbij is ook het verzoek om vóór 20 maart een zienswijze kenbaar te maken. Zie bijlage 4 voor de informatiebrief over het Regionaal Risicoprofiel, bijlage 5 voor het Regionaal Risicoprofiel en bijlage 6 voor het afwegingskader verdieping en doorleving risico's.

Het bestuur betreft de ingediende zienswijzen bij de voorbereiding van de besluitvorming over de 1^e wijziging van de begroting en het Regionaal Risicoprofiel in het Algemeen Bestuur. Besluitvorming in het Algemeen Bestuur is gepland op 3 april 2025.

Beoogd resultaat

Door het indienen van een zienswijze heeft uw raad de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het (financieel) beleid van VRBZO. Met dit voorstel maakt de gemeente Waalre kenbaar een zienswijze naar voren te brengen op de 1e begrotingswijziging 2025.

Argumenten

1.1 1e begrotingswijziging 2025 VRBZO: Extra gelden zijn nodig vanwege de bestuurlijke deel-opdracht 1: het voldoen aan de wet en regelgeving.

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost speelt een cruciale rol in het creëren van een veilige werk-, woon- en leefomgeving door risico's te identificeren, veiligheid te bevorderen en partners te laten samenwerken. In een samenleving waar veiligheidsrisico's toenemen en complexer worden, groeit de druk op de organisatie om aan hoge eisen en verwachtingen te voldoen. VRBZO constateert echter dat zij niet langer in staat is om deze taken naar behoren uit te voeren. De organisatie staat onder grote druk door een gebrek aan middelen en personeel, dat zowel de reguliere werkzaamheden als crisisrespons belemmert. Verdere bezuinigingen zijn niet verantwoord en de bedrijfscontinuïteit staat op het spel.

Er is geïnventariseerd welke wettelijke bepalingen, brancherichtlijnen en normen gelden en wat nodig is om binnen VRBZO te voldoen aan wet- en regelgeving. Een document is opgesteld met constatering en benodigde acties om structureel aan deze eisen te blijven voldoen. De belangrijkste thema's die hierin benoemd zijn worden hieronder verder geduid.

- Thema taakuitvoering primair proces, extra capaciteit en middelen

De Wet veiligheidsregio's is duidelijk in wat de taken en verantwoordelijkheden van een veiligheidsregio zijn en waaraan ook VRBZO moet voldoen. Om de veiligheid en maatschappelijke continuïteit te waarborgen, is het noodzakelijk de formatie van zowel vrijwilligers als beroepsbrandweer te verhogen en te investeren in moderne opleidingsmethoden en informatievoorziening. De huidige taakuitvoering van de VRBZO loopt vast door een gebrek aan capaciteit en middelen, wat leidt tot onverantwoorde situaties. Veranderingen in veiligheidsrisico's vereisen bovendien een hoger kennisniveau en innovatieve manieren om vakbekwaamheid op peil te houden. Zonder deze verbeteringen kunnen de repressieve taken niet langer verantwoord worden uitgevoerd, met risico's voor de samenleving als gevolg.

- Huisvesting en materieel

Toekomstbestendige huisvesting en betrouwbaar materieel zijn essentieel voor effectieve hulpverlening. Samenwerking, deskundige inbreng en voldoende middelen zijn nodig om de toenemende eisen, kosten en verduurzamingsopgaven aan te kunnen. Zonder deze investeringen komt de beschikbaarheid van cruciale middelen en daarmee de veiligheid in gevaar.

- Personele zorg

Om risicovol werk veilig en verantwoord te kunnen uitvoeren, moet VRBZO als werkgever investeren in veilige arbeidsomstandigheden, goede arbeidsvoorwaarden en begeleiding. De huidige tekortkomingen bedreigen niet alleen de gezondheid en veiligheid van medewerkers, maar ondermijnen ook de kwaliteit en betrouwbaarheid van de hulpverlening. Voldoende middelen en deskundig personeel zijn onmisbaar om deze situatie te verbeteren.

- Ondersteuning organisatie

Een goed functionerende crisisorganisatie vereist betrouwbare ICT-systemen, veilige informatieomgevingen en deskundige ondersteuning. De huidige tekortkomingen in netwerken, applicaties en beveiliging ondermijnen de bedrijfscontinuïteit en voldoen niet aan wettelijke normen. Extra capaciteit en middelen zijn noodzakelijk om deze risico's weg te nemen en de hulpverlening betrouwbaar te houden.

1.2 Een voldoende opgeleide en gefaciliteerde brandweerorganisatie moet vanzelfsprekend zijn

Veranderingen in veiligheidsrisico's (denk hierbij aan elektrische voertuigen, hoge woontorens enz.) vragen om andere vormen van opgeleid worden en opgeleid blijven. Inzet van moderne methoden en didactische inzichten zijn nodig om de vakbekwaamheid van onze brandweermensen op peil te brengen en houden, aangezien het traditioneel oefenen te beperkt is in mogelijkheden en aanloopt tegen praktische en milieutechnische grenzen. Het gaat in dezen in de eerste plaats om de veiligheid van de brandweermensen die we inzetten. Zij moeten voldoende voor hun taak zijn toegerust.

1.3 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen vragen om aanpassing van de organisatie

In een maatschappij waarin de (veiligheids-)risico's alsmaar toenemen en complexer worden, groeit het belang van een sterke en daadkrachtige veiligheidsregio. Een veiligheidsregio die kwantitatief op sterkte is, kwalitatief van een goed professioneel niveau en snel wendbaar om op allerlei denkbare scenario's in te spelen. In de afgelopen jaren hebben we gezien dat de veiligheidsregio's worden ingezet bij andersoortige crises: de coronacrisis, coördinatie van de opvang van Oekraïense ontheemden, enz. Daarom wordt ook in het ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2025 – 2028 VRBZO ingezoomd op focusgebieden die aansluiten bij nationale en internationale trends en ontwikkelingen: klimaatverandering, cyberveiligheid, geopolitieke spanningen, sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en complexe langdurige crises. Onlangs heeft het Kabinet bevestigd dat

de geopolitieke ontwikkelingen het noodzakelijk maken dat we de weerbaarheid van onze maatschappij verhogen.

3.1 Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is iedere veiligheidsregio verplicht een regionaal risicoprofiel (RRP) op te stellen.

Het RRP richt zich op risico's die kunnen leiden tot branden, rampen en crises.

3.2 Nieuwe methodiek

Bij het opstellen van het Regionaal Risicoprofiel (RRP) is er gewerkt met een nieuwe methodiek. Deze methodiek sluit beter aan bij de huidige eisen en relevante wetenschappelijke ontwikkelingen dan de verouderde methodiek uit 2009. Door de focus te verleggen van risicoschatting naar fenomeen-analyse en kwalitatieve beschrijvingen per crisistype, ontstaat een diepgaander en realistischer beeld van risico's. Deze aanpak is gebaseerd op landelijke adviezen en samenwerking met veiligheidsregio's en crisispartners, wat zorgt voor een uniform proces en betere aansluiting op actuele ontwikkelingen. Werken met deze methodiek is noodzakelijk om effectief te anticiperen op veiligheidsrisico's en te voldoen aan de huidige standaarden.

3.3 Groeimodel en afwegingskader

Het werken met een groeimodel voor de ontwikkeling van het RRP 2025-2028 biedt flexibiliteit en zorgt voor een gefaseerde, diepgaande benadering van risicoanalyse. Door eerst de risico's op basis van beschikbare informatie in kaart te brengen en vervolgens samen met partners verder te verdiepen, kan VRBZO de aanpak beter afstemmen op de actuele situatie en prioriteiten. Het afwegingskader helpt bij het maken van weloverwogen keuzes over welke risico's eerst moeten worden uitgewerkt, door diverse relevante criteria te combineren. Dit proces maakt het mogelijk om effectief in te spelen op veranderende omstandigheden en zorgt ervoor dat de veiligheid op een gestructureerde en doelgerichte manier kan worden versterkt.

3.4 Dynamisch Profiel

Voorheen werd het RRP elke vier jaar geactualiseerd voorafgaand aan het regionaal beleidsplan. Hoewel deze periode logisch is in relatie tot het beleidsplan, zorgde deze werkwijze ervoor dat het RRP een statisch karakter had. De praktijk wijst uit dat risico's steeds sneller veranderen in aard en omvang, wat de behoefte heeft doen ontstaan aan een dynamische aanpak van het RRP. Een dynamisch RRP stelt VRBZO in staat sneller in te spelen op veranderingen in de omgeving. Het tussentijds verdiepen en doorleven van de risico's uit het RRP 2025-2028 sluit goed aan bij deze behoefte.

3.5 Focus op de belangrijkste risico's

Hoewel de verdiepingen van de risico's in het RRP 2025-2028 nog moeten plaatsvinden, kan er al focus worden gelegd op de belangrijkste risico's door in te spelen op actuele trends en ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, cyberveiligheid, geopolitieke spanningen, sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en complexe langdurige crises. Deze focus sluit aan bij de inzichten uit de Toekomstverkenning Crisisbeheersing en de Trendanalyse Nationale Veiligheid, waardoor het beleidsplan niet alleen de geïdentificeerde risico's adresseert, maar ook vooruitkijkt naar de opkomende uitdagingen. Dit zorgt ervoor dat het RRP niet alleen actueel is, maar ook proactief inspeelt op toekomstige bedreigingen.

Kanttekeningen

Invloed van de zienswijze

De kans bestaat dat één of meerdere gemeenten binnen de VRBZO zich niet kunnen vinden in de voorgestelde 1e begrotingswijziging 2025 en het Regionaal Risicoprofiel. Een zienswijze om niet in te stemmen heeft voornamelijk effect als deze door een meerderheid van de 21 gemeenten wordt gesteund. Een zienswijze kan leiden tot een gewijzigd besluit van het algemeen bestuur van het VRBZO.

1.1 Uit de uitwerking van de bestuurlijke opdracht blijkt dat een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage nodig is.

De VRBZO bevindt zich in een kritieke fase waarin de huidige middelen en capaciteit ontoereikend zijn om te voldoen aan de eisen van wet- en regelgeving. Met het invullen van bovengenoemde geconstateerde tekortkomingen op gebied van wet- en regelgeving (deel-opdracht 1) is nog geen sprake van een op de toekomst voorbereide en adequaat functionerende veiligheidsregio. Voor het vervolg van de bestuurlijke opdracht is structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage nodig. Het in beeld brengen van wat hiervoor nodig is (deel-opdracht 2) en welk ambitieniveau VRBZO hierbij nastreeft, komt aan de orde in het proces om te komen tot een nieuw Beleidsplan VRBZO (deel-opdracht 3). Het bestuur van VRBZO legt het ontwerp voor een nieuw Beleidsplan VRBZO graag medio 2025 aan de raad ter zienswijze voor. Het streven is om eind 2025 een Beleidsplan VRBZO voor de komende jaren vast te stellen en dit de basis voor de begroting 2027 VRBZO te laten zijn. Bij de totstandkoming van dit nieuwe beleidsplan wil het bestuur VRBZO de gemeenteraden op een nog nader te bepalen wijze betrekken. Hoe deze betrokkenheid vorm te geven kan onderwerp van gesprek zijn tijdens raadsinformatiebijeenkomsten die op 22 en 29 januari 2025 worden georganiseerd (zie bijlage 7). Hierbij is een afvaardiging van het Algemeen Bestuur aanwezig om nadere toelichting te geven op dat wat nodig is om aan de zorg voor veiligheid door VRBZO te kunnen voldoen. U heeft de uitnodiging hiervoor ontvangen via de griffie.

1.2 De VRBZO is zich ervan bewust dat gemeenten financiële uitdagingen hebben en moeilijke keuzes moeten maken.

VRBZO realiseert zich dat gemeenten een zgn. ravijnjaar tegemoet gaan. Daarom wordt naast gevonden financiële dekking uit de bestaande begroting VRBZO, de algemene reserve van VRBZO volledig ingezet. Ondanks dat is een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage nodig om de belangrijkste tekortkomingen op korte termijn te kunnen oplossen.

De structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage gaat € 6.000.000 per jaar bedragen (prijspeil 2026). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Deze bijdrage kan voor 2025 en 2026 (incidenteel) worden verlaagd door het benutten van onderbesteding in de begroting en onttrekken uit de algemene reserve. In tabelvorm ziet dit er als volgt uit:

Jaar	Totaal	Uit onderbesteding	Uit reserve	Van gemeenten
2025	€ 3.130.000	€ 1.000.000		€ 2.130.000
2026	€ 5.000.000	€ 1.000.000	€ 1.870.000	€ 2.130.000
2027	€ 6.000.000		€ 1.330.000	€ 4.670.000
2028	€ 6.000.000			€ 6.000.000

Om volledig te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving zal ook na 2027 nog een bedrag nodig zijn. Met het vaststellen van een nieuw Beleidsplan VRBZO zal voor 2027 en verder worden bepaald wat de structurele bijdrage uiteindelijk gaat worden om te kunnen voldoen aan het in een beleidsplan geformuleerd niveau van veiligheid.

1.3 De Kadernota 2026 VRBZO brengt in beeld wat effecten van de bestuurlijke opdracht – deelopdracht 1 zijn voor de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in de komende jaren

Ter informatie en om een goed en compleet beeld te krijgen om te komen toe een zienswijze op de 1^e wijziging van de begroting 2025 VRBZO is de door het Algemeen Bestuur VRBZO vastgestelde Kadernota 2026 bijgevoegd (zie bijlage 1 ter informatie).

De Kadernota geeft uitgangspunten weer voor het opstellen van de Begroting 2026 VRBZO. Daarnaast beschrijft de Kadernota de gevolgen van de uitwerking van deelopdracht 1 van de bestuurlijke opdracht voor 2026 en de jaren daarna. Verder is er in de Kadernota aandacht voor enkele andere belangrijke ontwikkelingen waarmee rekening moet worden gehouden. Bij de zienswijzeprocedure voor de ontwerpbegroting 2026 VRBZO worden deze ontwikkelingen nader toegelicht.

Kosten en dekking

Deze 1e begrotingswijziging 2025 bevat de verwerking van de uitwerking van deelopdracht 1 "voldoen aan wet- en regelgeving" van de bestuurlijke opdracht. Voor het jaar 2025 zullen de kosten in totaal met € 3.130.000 toenemen, omdat een bedrag van € 1.000.000 gedekt wordt uit onderbesteding dient de gemeentelijke bijdrage in totaal verhoogd te worden met € 2.130.000.

Voor de gemeente Waalre betekent dit voor 2025 een nadeel van € 41.304 (aandeel van 1,94%). In de begroting van de gemeente Waalre is voor 2025 een bedrag van € 1.048.948 begroot, deze bijdrage zal middels de eerstvolgende tussenrapportage (1^e turap 2025) verhoogd worden naar € 1.090.252 (= nadeel € 41.304).

In de kadernota 2026 van de VRBZO zal de verhoging van de bijdrage structureel worden gemaakt. Dit zou betekenen dat onze bijdrage voor Waalre in 2026 verhoogd moet gaan worden met €41.304, vanaf 2027 met €90.559 en vanaf 2028 en verder met €116.350.

Met deze wijziging verhogen we jaarschijf 2025 in de begroting 2025-2028. In de kadernota 2026 wordt deze deelopdracht 1 structureel meegenomen.

Jaar	Totaal	Uit onderbesteding	Uit reserve	Van gemeenten	Verhoging bijdrage gemeente Waalre
2025	€ 3.130.000	€ 1.000.000		€ 2.130.000	€ 41.304
2026	€ 5.000.000	€ 1.000.000	€ 1.870.000	€ 2.130.000	€ 41.304
2027	€ 6.000.000		€ 1.330.000	€ 4.670.000	€ 90.559
2028	€ 6.000.000			€ 6.000.000	€ 116.350

Duurzaamheid

Niet van Toepassing

Burgerparticipatie

Niet van Toepassing

Inclusieve samenleving

Niet van Toepassing

Communicatie

Om uw raad te informeren voorafgaand aan de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 december 2024 heeft VRBZO u op 4 december 2024 via de griffie een brief met informatie over de voortgang van de bestuurlijke opdracht - deelopdracht 1 toegestuurd (zie eerdergenoemde bijlage 2). Op 22 en 29 januari 2025 organiseert VRBZO regionale bijeenkomsten voor raadsleden uit Zuidoost Brabant om een nadere toelichting te geven en eventuele vragen te beantwoorden.

Vervolprocedure en planning

De zienswijze moet voor 20 maart 2025 bij de VRBZO zijn ingediend. De ingekomen zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur van de VRBZO behandeld welke is gepland op 3 april 2025.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

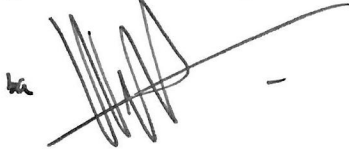
1. Aanbiedingsbrief raden zienswijze
2. Brief raden – stand van zaken bestuursopdracht
3. 1^e begrotingswijziging 2025
4. Informatiebrief Regionaal Risicoprofiel 2025-2028
5. Regionaal Risicoprofiel 2025-2028
6. Afwegingskader verdieping en doorleving risico's
7. Uitnodiging raadsleden voor bijeenkomsten op 22 en 29 januari
8. Concept zienswijze 1e begrotingswijziging 2025 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlagen ter informatie

1. Kadernota 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken,

burgemeester,

M.F. Oosterveer